תוספי הרא"ש

דנחתם שינו היינו משום

(h) רש"י ד"ס דרך כו' לעיל כ"ב נראה דהיינו

כאו מתחיל כדבור זיריתני לשון מזרה זיריתני מן הברור ואחים זירותני

האב והאם נעשין בריה אחת: לבע. כמה סממנין לריך ללבע שחור קליפת עץ וטחינת ריחיים של נפחים וכמה דברים וכולן נעשין שתור ואינו יכול ללובעו ביורה אחת משנים ושלשה גוונים בשנים ובשם עד כרי שישתום ושלשה מקומות: כל אחד ואחד עולה למינו . לובן מן האיש ושחור מן

החשה: כי אנפס בי. מפני שכעםת דבתיב סתום לשון יחיד: עלי אני מודה לך שלטובתי היה: ישב לו קון ברגלו . לאחד מהם ולא יכול לנחת: לבדו. הוח לבדו יודע שהוא נם אבל בעל הנם אינו מכירו: ארחי . תשמיש כמו דרך גבר בעלמה (משלי ל) : ורבעי . תשמיש מדאמר וראשו על ברכיו לשון לרבעה : זרים. ביררת בנפה שקורין וו"ן כמו (ישעיה ל) ברחת ובמזרה : סברור. קלי"ר בלע"ו : וסורני. חסר א' "לשון מזרה : ותאורני. לשון חגירת כח במתנים: זיריתני. מן הברור וחח"כ זירותני : ותחורני לשון כו' כציל רבישיותיהם. עונת תשמישן: הוא . קודשת בריך הות סייעה שנעה חמורו של יעקב לאחל לאה ואותו הלילה של החתרות היה: ולא פירשו . את הדבר מכלן : זכרים בנקבות . בני לחה : נקבות בוכרים . ואת דינה בתו משום הך דרשה אים מזריע תחלה יולדת נקבה : שמשקין

דסת כסהית במעי תמה פניה למשה הסנים מאי קרא "ממעי אמי אתה גוזי מאי משמע דהאי גוזי לישנא דאשתבועי הוא דכתיב ברכיו] אבל זכר אין לריך להתהפך: ירמים ביו נזרך והשליכי ואפר רבי אלעזר לפה ולד דומה במעי אמו לאגוז מונח בספל של מים אדם נותן אצבעו עליו שוקע לכאן ולכאן תנו רבנן שלשה חרשים הראשונים ולד דר במדור התחתון אמצעיים ולד דר במדור האמצעי אחרונים ולד דר במדור העליון וכיון שהגיע זמנו לצאת מתהפך ויוצא וזהו חבלי אשה והיינו *דתנן חבלי של נקבה מרובין כוחה חדע שהרי המת ים לו עינים משל ובר ואמר רבי אלעזר מאי קרא "אשר וים לו שפתים וים לו אזנים ואינו קלני עשיתי בסתר רקמתי בהחתיות ארץ דרתי לא נאמר אלא רקמתי מאי שנא חבלי נקבה מרובין משל זכר זה בא כדרך תשמישו וזה בא כדרך תשמישו זו הופכת פניה וזה איז הופך פניו תנו רבנן שלשה חדשים הראשונים תשמיש קשה לאשה וגםקשה לולד אמצעיים

קשה לאשה ויפה לולר אחרונים יפה לאשה ויפה לולד שמתוך כך נמצא הולד מלובן

מאי קרא . דמשביעין אותו ביום הלידה : נורך . לשון נזירות דהיינו נדר דדמי לשבועה: למה ולד דומה: סכלי. לערה: רקמסי. סייט יצירה ראשונה וכתיב בתחתיות דהייט מדור תחתון: דרך סשמישן. האים פניו למטה כן זכר טלד פניו למטה ונקבה פניה למעלה הילכך נקבה לריכה להתהפך תורה אור

משל כדאמרינן (א) לעיל [ראשו לו בין שא קשה לחשה וקשה לולד. מפני שדר י במדור התחתון קשה לחשה לח ידעגא למאי : זרע מלבן את הולד מגיעוליו: מזורו. חוק ובריח: ליום משפים . לשליש ימים הוי חיותו : מנא ידע. הא לא ידע אימת מעברה: קלסתר. זיו: מראה העין. שאע"פ שנבראת העין מן האב והאם אינו מילחם . השלך המלח מן הבשר ושוב איט ראוי אלא לכלבים כך הנשמה היא מלח לגוף לקיימו כיון שהלכה חז מסריח הגוף : שולה למעלה . כדתני לעיל אחרונים דר במדור העליון: כולין עולין למין אחד. זרע

ידם כו'ובינה. ניב ודעה:

נתום׳ דנ"ק כה. ונתום׳ דכ"ב קית. וכתום׳ דוכחים סטו דיה קיו חכן חלק כאם נמי כוה חמשה נב"ה כה. ונשחר דוכתי]

יכ ע"ב: שם חמור גרם לו ליששכר. בערוך ערך חמרה כתב כלומר כשחור ישקנ מן השדה נהק החמור ושמשה לאסוילאה לקרחתו וקרחתו:

וסזורו תנא המשמש ממתו ליום תשעים כאילו שופך דמים מנא ידע אלא אמר אביי "משמש והולך "ושומר מסניס קמ [קיושו 3] פתאים ה'. אנו רבנן *שלשה שותפין יש באדם הקב"ה, ואביו ואמו אביו מזרוע הלובן שממנו עצמות וגידים מבאלומות פרבת יתרו וצפרנים ומוח שבראשי ולובן שבעין אמו מזרעת אודם שממנו *עור ובשר [א] ושערות ושחור שבעין והקב"ה להת שר ונגל היה הוא היה היה היה להקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן ודבור 'פה והלוך רגלים *ובינה והשבל וכיון היה של היה נותן בו רוח ונשמה *וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן ודבור 'פה והלוך רגלים *ובינה והשבל וכיון מנים לפניהם אקר רב פפא היינו דאמרי מניח לפניהם אקר רב פפא היינו דאמרי היה מו היה שהיינו דאמרי אינשי פוץ מלחא ושדי בשרא לכלבא דרש רב חינגא בר פפא מאי דכתיב "עושה גדולות עד אין חקר ונפלאות עד אין מספר בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם מדת בשר ודם נותן חפץ בחמת צרורה ופיה למעלה ספק משתמר ספק אין משתמר ואילו הקב"ה צר העובר במעי אשה פתוחה ופיה לממה ומשתמר דבר אחר אדם נותן הפציו לכף מאזנים כל זמן שמכביד יורד למטה ואילו הקב"ה כל זמן שמכביד מסלים על בי נוראות נפליתי נפלאים מעשיך מאי דכתיב "אודך (ה') על כי נוראות נפליתי נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם מדת בשר ודם אדם נותן זרעונים בערוגה כל אחת ואחת עולה בסינו ואילו הקב"ה צר העובר במעי אשה וכולם עולין למין אחר דבר אחר צבע נותן סמנין ליורה כולן עולין לצבע אחר ואילו הקב"ה צר העובר במעי אשה כל אחת ואחת יששים יע עולה למינו דרש רב יוסף מאי דכתיב "אודך ה' כי אנפת בי ישוב אפך ותנחמני במה הכתוב מדבר גליון הש"ם מישים וסוף. ימוס בשני בני אדם שיצאו לסרורה ישב לו קוץ לאחד מהן התחיל מחרף ומגדף לימים שמע שמבעה ספינתו יב שיב: שם חשור גכי של חבירו בים התחיל מודה ומשבח לכך נאמר ישוב אפך ותנחמני והיינו דאמר רבי אלעזר מאי דכתיב מסנים פנ °עושה נפלאות (גדולות) לבדו וברוך שם כבודו לעולם אפילו בעל הגם אינו מכיר בגסו דריש רבי של בוצר אדם מן כל המפה סס מיי דכתיב "ארחי ורבעי זרית וכל דרכי הסכנת מלמר שלא נוצר אדם מן כל המפה אלא מן הברור שבה תנא דבי רבי ישמעאל משל לאדם שוורה בבית הגרנות נומל את האוכל ומניח יומה מו. את הפסולת כדרבי אבהו *דרבי אבהו רמי כתיב °ותורני חיל וכתיב °האל המאורני חיל אמר דוד פסלים יה נמדנו כל לפני הקב"ה רבש"ע זיריתני וזרותני דרש רבי אבהו מאי דכתיב °מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל מלמד שהקב"ה יושב וסופר את רביעיותיהם של ישראל מתי תבא מיפה שהצדיק נוצר הימנה ועל דבר זה נסמית עינו של בלעם הרשע אמר מי שהוא מהור וקרוש ומשרתיו מהורים וקרושים יציץ של לי בדבר זה מיד נסמית עינו דכתיב "נאם הגבר שתום העין והיינו דאמר רבי יוחנן מאי דכתיב "וישכב" עמה בלילה הוא מלמר שהקב"ה סייע באותו מעשה שנאמר "יששבר המור גרם "חמור גרם לו ליששבר *אמר רבי יצדק אמר רבי *אמי אשה מזרעת תחילה יולדת זכר איש מזריע תחילה יולדת כני אי איי ייקה על נקבה שנאמר "אשה כי תזריע וילדה זכר תנו רבנן בראשונה היו אומרים אשה מזרעת תחילה יולדת נימשם מו זכר איש מזריע תחלה יולדת נקבה ולא פירשו חכמים את הדבר עד שבא רבי צדוק ופירשו "אלה בני די אה לאה אשר ילדה ליעקב בפרן ארם ואת דינה בתו תלה הזכרים בנקבות ונקבות בזכרים "ויהיו בני אולם אגשים גבורי חיל דורכי קשת ומרבים בנים ובני בנים וכי בידו של אדם להרבות בנים ובני בנים אלא מתוך שמשהין

ברבות ס: עים לעיל כה: